

Phu Tu Tan Van

Chủ-nhơn
M. NGUYỄN-DỨC-NHUẬN

Báo ra hằng ngày

Báo-quân: 48 rue Vannier, Saigon
Đầy thép số 566

Dầu ai nói ngược
nói xuôi;
Ta đây vẫn giữ
đạo trời khăng
khăng.

(Phong-dao)

CHUNG QUANH CUỘC BÚT CHIẾN

TẠI SAO KHÔNG ĐĂNG MÃI BÀI LAI-CÀO?

Việc lôi-chợ, tiền bạc rất phân-minh, theo như « Lời thông-tri » mới rồi của mấy ông trong ban Tổ-chức đã đăng trên các báo thì thật chẳng có gì đáng chỉ-trích cả. Một vài việc như việc in xe, bán bông giấy, cùng việc thuê làm đèn, tuy có hơi lồi-thời, nhưng đều giải-quyết cả rồi. Nhưng hằng trong đó có ai thăm-lam đồng nào thì không đủ cho mấy ông trong ban Tổ-chức phát-kiểu ra, lựa la đời đến người ngoài.

Vậy mà cho đến bữa nay, chỉ một mình báo Công-luân thì rài, còn hai từ báo kia cũng vắng công kích luôn. Họ cũng cứ nói là nói lại có bấy nhiêu, chẳng có lý-sự gì khác. Ngoài ra họ còn đặt đến bìa chuyện và buông lời hèn-áo để nhục-ma cho sướng miệng nữa. Bút-chiến mà làm cả-hi-ky, có hơn ai được đâu?

Bản-báo số đi ra hằng ngày, đã nói từ đầu, là để bình-vực cho mình. Các báo công-kích khoản nào, Bản-báo đều đã giải-minh khoản ấy cả. Sự thiệt đã bày ra, lẽ phải đã tỏ ra, ấy là công-việc của chúng tôi xong rồi, muốn nói nữa cũng chẳng biết chuyện gì mà nói. Bởi vậy nên số báo ra ngày hôm qua, chẳng có bài nào quan-hệ với cuộc bút-chiến gần đây.

Cũng từ bữa ra hằng ngày đến nay, các vị độc-giả yêu-qui của Bản-báo, có nhiều vị gửi bài tới can-thiệp vào cuộc bút-chiến này. Sự đó là rõ ràng người ta bảo giữ công-tôn-trọng sự thiệt và lẽ phải, khi nào thấy nó bị đàn-áp thì ra tay bình-vực.

Tuy vậy, những bài la-cáo ấy của Bản-báo đều không đăng, nên có vì gửi thư đến quá trách, làm chúng tôi phải trả lời ra đây cho liệt vị được rõ, rõ tại có gì mà chúng tôi không đăng bài của liệt vị.

Những bài-cáo ấy kể từ g-ễ có mười mấy bài. Theo tính-chất có thể chia làm hai hạng: một hạng là để bình-vực cho Hội-chợ, cho Hội Đúc-anh, cho Bản-báo chủ-nhân và chủ-nhiệm; một hạng là công-kích những việc xấu của các ông ở ban Tổ-chức, ông Trần-tiến-Quí, ông Nguyễn-văn-Bá, ông Diệp-văn-Ký - riêng về phần hai ông sau đây, có nhiều bài công-kích nặng nề.

Những bài thuộc về hạng thứ nhất, chúng tôi không đăng, là vì những bài ấy tuy phải mang mặt đầu, đăng vào báo chúng tôi thì cũng thành ra vô giá trị, khác nào như lời tục nói: « Khỏi vô mình cũ »? Đăng lên đã không ích chi cho kẻ bị công-kích thì chớ, mà người viết cũng chẳng lợi chi, vì bên địch sẽ cho tác-giả là vào phe với chúng tôi, hoặc giả ngon miệng, trái với tôn-chỉ Bản-báo, nên cũng không đăng được.

Còn những bài thuộc về hạng thứ hai là theo lời công-kích cá-nhân, trái với tôn-chỉ Bản-báo, nên cũng không đăng được.

Có một bài chỉ-trích việc bố trí 30% của báo-giới đương thời thì nói là cái chứng có mạnh lắm để trả lời lại Công-

luân, nhưng chúng tôi cũng bỏ luôn mà không đăng.

Liệt vị hãy nghĩ xem: Trong khi người ta hô lên, nói mình ăn cắp, mà mình là trong sạch thì nếu tỏ sự trong sạch của mình ra, báo cho họ biết « ta đây không phải ăn cắp đâu », thế là đủ sự lý rồi. Chớ còn mình cũng bởi sự ăn cắp của họ ra, thì là mình yếu lý lắm rồi đó. Làm như vậy khác nào mình thừa nhận rằng mình có ăn cắp; chẳng qua mình vin họ làm đồng đảng mà nói như vậy: « Anh nói tôi ăn cắp, chớ anh lại trong sạch gì, anh cũng ăn cắp như tôi »?

Chúng tôi không chịu cái cách ấy. Người ta nói chúng tôi ăn cắp, chúng tôi biện bạch ra rằng mình không ăn cắp, đầu bên-địch không chịu nhận biết, đã có cả độc-giả quốc-dân nhân biết cho, là đủ rồi. Còn sự ăn cắp của họ, nếu chúng tôi muốn nói, khi khác sẽ nói một cách đường đường chính-chính, chớ không chịu nói trong đạo này.

Các bài lai-cáo của qui-vị không đăng là vì hai cơ nói trên đó, xin qui-vị lượng cho. Đối với qui-vị, xin để Bản-báo cầm tay làm thanh-tĩnh, nhưng xin đừng phiền về sự không đăng được.

Đến như những bài lai-cáo khác, nói về vấn đề nào ích lợi, thì Bản-báo hoan-nginh lắm chớ.

P. N. T. V.

Chuyện trong châu thành

Kể ra ngày-sáng, nơi mục « Chuyện trong châu thành » này, chúng tôi sẽ đăng những bài nói về các sự không bình thường trong châu thành Saigon, như việc dưới đây. Nếu độc-giả có thấy bài nào chi đáng nói, thì xin viết thư, gửi bài lai-cáo đến ban soạn, nhờ 3 người ban thư 3 chữ: « Gửi cho Vô-Ngã ».

Cấm hay là không cấm?

Công-nhơn cũ Đông-dương mà gặp bởi kinh-tế khủng-hoảng này, còn phải thiếu hụt, thay, hướng chi công-nhơn thành-phố Saigon mà không thiếu trước hay sau? Bởi lý công-nhơn thiếu, nên tôi muốn sao cho các ông Nghị-viên thành-phố và quan Cai-quản địa-phương Saigon-Chợ-lớn bớt bớt sự xài tiền mà không có lợi ích cho dân chúng cách thiết-thực lúc hiện-tại. Bởi lòng muốn bảo tồn lý-tài của công-chúng nên chỉ tôi mới mở ra mục này, để cho các ông Nghị-viên có tài liệu mà luận-biện giữa hội-dồng thành-phố.

Như tôi thấy trong công-viên kén là « vườn quan Thượng » hoặc là « vườn Bô-rô »? Trong bồn có xanh um có trồng mấy cái giàn để tập thể thao theo kiến trúc cổ.

Hai cây trụ đứng, một cây đã gặt ngang ở trên, nơi cây đã có trên như cái móc sắt để buộc dây vào mà tập thể thao.

Sở-dục-ly cho trồng những cái giàn ấy, chắc là bởi ý muốn để cho khách du-nghoan được tự do dùng nó mà tập luyện gần gũi. Cái này ý rất đáng khen. Bỏ ra là sự độc-ly có quan tâm đến sự vệ-sinh của người trong thành-tinh. Tôi rất phục cái sáng kiến của sở-dục-ly Saigon. Song tôi rất tiếc

THÙ BÍNH PHẨM TƯỜNG

TÔI VƯƠNG ĐẾN THÁC

Trong lúc cô-động cho cuộc hát làm nghĩa đêm 11 Jun tại nhà hát Tây Saigon, hội Chấn-hưng nghệ diễn kịch có rao trên các báo như vậy: « Ai đi coi diễn tuồng « Tôi vương đến thác » về, nếu thấy có chủ nào sơ sót mà viết ra một bài bình-phẩm cho dùng dấn, gửi đến ban Tri-sự hội Chấn-hưng nghệ diễn kịch, hội xét bài bình-phẩm kia là xác-dàng, thì sẽ tặng một phần thưởng là 50\$ ».

Hội Chấn-hưng nghệ diễn-kịch đặt ra cái giải thưởng ấy thật là mới mẻ và hữu ích cho hội và tấn tuồng « Tôi vương đến thác » vô cùng. Tại sao mà hữu-ích? Bởi vì tôi tưởng không cần giải ra mà độc-giả cũng đều biết rõ.

Tôi không phải là người thích coi hát cải-lương, song lâu nay, mỗi khi nghe có gánh cải-lương hay hội nào diễn một tấn tuồng mới và có vẻ độc-biệt một chút là tôi cũng đều muốn đến xem cho biết.

Nay tôi viết ra bài bình-phẩm này, thật chẳng phải vì 50\$ thưởng k'a nó thực-glục tôi, vì tôi dư biết trong số mấy ngàn khán-giả có đến xem cuộc hát đêm thứ bảy, không thiếu chỉ người sành-sõi điệu diễn-kịch theo lối cải-lương, có ý-kiến cao xa, có con mắt tinh đời hơn tôi thập bội, sẽ có năm bảy vị bình-phẩm đúng - dấn hơn tôi nhiều. Biết như vậy nhưng tôi cũng cứ bình-phẩm, là tại tôi mong rằng tôi có thấy một hai chỗ sơ sót vụn vặt trong tuồng hát mà các bậc cao minh thức giả bỏ sót, đáng nhắc lại vào đây, họ may có bỏ ich cho hội Chấn-hưng nghệ diễn-kịch ít nhiều.

Thật tôi bình phẩm là vì hội Chấn-hưng nghệ diễn-kịch, là vị tuồng « Tôi vương đến thác », cũng mong có nhiều người bình-phẩm hay hơn tôi để làm cho tuồng T. V. D. F. sẽ trở nên một tấn tuồng đặc-biệt trong các tấn tuồng cải-lương của ta đã sản có.

Trước hết tôi xin nói mau rằng tuồng « Tôi vương đến thác » mà chia làm 4 màn, thì thật ít quá. Tuồng thì dài, đạo-kép cũng đông, diễn từ 8 giờ 15 đến 1 giờ 15 - nghĩa là tới 5 giờ đồng hồ - mà sao lại phân có 4 màn như thế? Một điều, và lại lấy làm lạ cho sự ấy.

Mấy cái gian cây, trồng ở giữa bồn cỏ. Muốn vô đến gần ấy, thế nào cũng phải bước trên cỏ mà đi, vì không có lối từ đường lớn vào tán gian thể thao kia. Tôi thấy nhiều cậu học-sanh, muốn vào đó tập thể-thao, song khi bước tới bồn cỏ, định đi vào, thì thấy bên cạnh có cái bình cây cắm sừng sững như cái cột trên bồn cỏ, « cái đi trên bồn cỏ, ai vi phạm sẽ bị phạt! »

Cắm đi trên bồn cỏ, thời làm sao người ta dám bước đến mấy cái gian cây kia mà tập thể-thao?

Vì có cái việc đi như vậy nên chỉ tôi thấy mấy cái gian cây mà xông gần mục, rộng rêu đóng phủ từ trên đến dưới, có cái xiên qua ngã lại đường như nó rần rở không ai động đến nó mấy năm nay!

Vô-Ngã

Làm vậy để khỏi thất công dọn lớp, hoặc ít là tranh-cảnh (decora) chăng? Tôi tưởng soạn-giả không nên nghĩ như thế. Một tuồng hát mà chia ít màn, đã mệt cho người làm tuồng mà cũng mệt cho khán-giả nữa. Nếu mà diễn no, tôi thấy cái màn thứ nhì, tức là cảnh Long-hải, thì thật là dài, mà bữa sau tôi cũng nghe những người có đi coi, đều đồng ý với tôi về chỗ đó cả.

Đặt một tuồng hát, không nên phân nhiều màn làm cho ra rên rẳng, thật công, song cũng phải chia làm sao cho vừa, để tiện cho đạo-kép và khán-giả luôn thể. Cứ theo con mắt tôi thấy thì tuồng « Tôi vương đến thác » nếu phân được lối năm sáu màn là vừa lắm.

Về cách đóng-trò, tôi xin thế thật rằng vậy là được lắm. Kép hay đạo-kép cũng đều thuộc tuồng, tuy cả không hay và tôi tiếng bằng nhà nghề, nhưng cũng chừng-chàng, dạn dĩ, tự-nhiên, như người đã có diễn trò năm bảy lần chỉ rồi vậy.

Bên họ, hay bên tôi trong gánh là T. V. D. F. Thôi, đóng vai Xuân-Nghiêm; M. Châu-hùng Đạo, đóng vai Liên-Châu và có Phan-ngọc-Kim đóng vai Ngọc-Hương. Hai người trước làm tuồng không còn cho bức bối, vì tay-nhà nghề thương cũng đều đến thế mà thôi, chỉ có cô Ngọc-Kim thì còn thiếu một chút « nước mắt » nữa thì mới thật là hoàn-toàn một « ngôi sao » trong tuồng ấy.

Có Phan-ngọc-Kim đóng vai Lý-ngọc-Hương trong tuồng « Tôi vương đến thác ».

Cô Ngọc-Kim làm một cái trách nhiệm thật là khó khăn và nặng nề, nhất là cô còn trẻ tuổi, bắt cô làm một việc mà (Coi tiếp bên trường tư)

Diễn-thuyết có tranh biện Về việc công-cử người Đại-biểu Annam sang Pháp

Tối thứ năm 16 Jun này, đang ở giờ, có cuộc diễn-thuyết về vấn đề cử người Đại-biểu sang Pháp, do Trang-sư Dương-vân-Giáo tổ-chức, tại rạp hát của ông Diệp Lễ ở Tân-dinh.

Nghe đầu có một ông Bạt-quang-Chiến, Tân-vị Nguyễn-vân-Thịnh, ông Nghi Nguyễn-vân-Lang diễn-thuyết nữa.

Xin mời đồng-báo hãy đến dự thính cho đông mà ban bạc về vấn đề quan-bệ này.

Chuyện ngày nay

Tôi mách miệng giùm

Những anh em chỉ em thất-nghiệp, hoặc ở các sở cao-sa bị thất-vệ mà kiếm chưa được việc làm, hoặc đau ốm không tiền uống thuốc, hoặc trong gia-quyển có kẻ chết mà không có tiền chôn, hoặc muốn về quê-hương ngoài Trung, Bắc mà không có tiền đi đường; trong khi thất-nghiệp đó chớ họ ra đứng-tiền, thất-lệ đó con mắt, mà biết chớ họ đâu giờ?

Tôi mách miệng giùm.

Hội bỏ một đoạn

anh em nào thất-nghiệp mà có chọn trong hội chức việc nhà buôn (Association des Employés de Commerce) đi cả tin này.

Ở Saigon có ba cái hội ấy của người ba nước: là hội của người Pháp, hội của người Annam, hội của người Ấn-độ.

Như trên kia, 2500\$00 mà lấy 1.000\$00 bỏ vào Sở làm phúc rồi, còn 1500\$00 quan Tổng-độc lấy chia cho ba hội. Hội nào có người thất-nghiệp nhiều thì được phần nhiều, hội nào có người thất-nghiệp ít thì được phần ít.

Sau khi từ hội, Langsa nói có 30 người thất-nghiệp, chia được 700\$00; hội Annam cũng 30 người, thì cũng được 700\$00. Còn hội Ấn-độ, họ nói thiệt tình rằng không có người thất-nghiệp nào hết, nhưng còn 100\$00, cũng cho quách hội ấy.

Ấy vậy, anh em còn 700\$00 đó nữa. Nếu là người thất-nghiệp mà có vào hội thì đến mà lãnh phần ít, không khéo người ta lại quên mà bỏ sót mình đi cũng nên.

Tôi không phải nhay miệng, có đến sự anh em lắng đi, tôi nhắc.

TUNG-ĐÀO

Ài có gạo muốn bán cho Hội Nam-kỳ Cứu-tê nạn dân?

Ban Tri-sự hội Cứu-tê đã nhất định mua ba ngàn đồng-bạc (3.000\$00) gạo trắng, đồng-gởi ra để cấp dần Trung-kỳ bị bão lụt.

Vậy người Nam-kỳ ai có gạo trắng muốn bán cho hội thì gửi thư đến ông Nguyễn-v-Sâm, Hội-dồng quản-hạt, rue La-grandière 72 Saigon mà thương nghị, tới ngày thứ năm 16 Jun 1932 năm giờ chiều hết thâu đơn.

Hội mua thứ gạo thường dùng không tốt lắm mà cũng không xấu.

Phải gửi gạo kiểu theo thơ.

Trong thơ định giá 100 kilos là bao nhiêu, để tiền bao và tiền chớ ra tới ga cắt lên xe lửa Saigon đi Nha-trang.

Tiền xe chớ từ Saigon ra tới miền nam Trung-kỳ thì về phần hội chịu.

Về vụ thầy thuốc Ngô-v-Hiệu kiện Bôn-báo

Chư độc-giả chắc còn nhớ vụ một ông thầy thuốc bị chém rách mặt mà Bôn-báo có nói rõ trong một số đã lâu.

Sau đó, thầy thuốc Ngô-van-Hiệu ở Chợ-lách nhận là nói mình mà đem kiện ra tòa. Ngày thứ hai 13 Jun vừa rồi, tòa xử vụ ấy, rồi nhậm lúc trang-sư của Bôn-báo vắng mặt không cái là được, nên tòa lên án bồi thường thiệt hại cho thầy thuốc Ngô-van-Hiệu 1.000\$00.

Bôn-báo đã chống án lên tòa trên.

VỀ Y-HỌC

KHÔNG DÙNG THUỐC MÀ TRỊ BỆNH LÀNH

Bởi nay có nhiều thầy không dùng thuốc mà trị bệnh cũng lành. Họ hay trị bằng phép thôi-miên, hay là linh-từ-thuật. Mấy phép đó đều là do khoa-học mà ra cả.

Thuở trước chưa có khoa-học, chưa nghe cái tên thôi-miên và linh-từ, mà cũng đã có người trị bệnh không dùng thuốc rồi. Họ dùng ý mà trị. Bởi vậy người ta hay nói rằng: « Ý giã ý dĩ ».

Về đời Mãn-Thanh bên Tàu có ông Diệp Thiên-sĩ là tay danh-y có tiếng lắm. Có một quan Tổng-độc mời tư-ly, ra khách bữa thứ nhứt thì con mắt thỉnh linh không thấy đường, bên khiến người tới mời ông Diệp.

Ông Diệp hỏi kẻ sử chớ quan Tổng-độc ở đâu rồi tới và bình-sanh ngài đã làm Tổng-độc lần nào chưa? Đáp rằng người ở kinh mới bỏ ra, chưa làm Tổng-độc lần nào hết.

Ông Diệp nói: Chớ mảy về bầm quan lớn, mời tào cách kính-thị như vậy, tào không thêm đi đâu. Phải bảo cả hàng nha-thuộc của quan Tổng-độc đến mời tào mới được.

Kể sử trở về bầm lại. Quan Tổng-độc giận lắm. Nhưng, những người xung-quan đều nghĩ rằng ông Diệp là thầy thuốc tài đê-nhứt, có ông trị khỏi ông trị khỏi bệnh liên, thì ở nhàn với ông một chút cũng không sao. Họ bèn khuyên-lừa quan Tổng-độc để họ kéo cả nhà đi mời y như lời ông Diệp, hầu cho được việc là hơn.

Quan Tổng-độc cũng vẫn nghe tiếng họ Diệp trị bệnh như thần và cũng mong mình nhờ ông ấy mà lãnh bệnh, nên đổi giận làm vui mà cho cả nha-thuộc đi rước. Nhưng ngài nói phòng một câu rằng: « Để đây nếu nó tới nó làm không xong, ta sẽ xử thầy nó ra! »

Các liều-thuộc tới nhà Thiên-sĩ, Thiên-sĩ cũng vẫn không chịu đi, nói rằng: « Các anh để trẻ đến bảy giờ mới tới, thế cũng còn là kính-thị ta đó. Bây giờ về báo bà Tổng-độc tới mời thì ta mới chịu đi chớ ».

Các người kỳ hăm hăm ra về, thì ông Diệp nói với theo rằng: Các anh phải về bẩm lại quan lớn nếu có việc gì, tôi chịu, không làm sao đâu mà sợ ».

Họ về cứ y lời bẩm lại. Quan Tổng-độc nói con thanh nỏ, gào-thét như còp, nói rằng: Thằng Thiên-sĩ là đồ quái gì mà lại dám làm như đến ba quan nhứt-phẩm, thế nào ta cũng phải giết nó đi. Vừa hét vừa sắc trái ra đòi Thiên-sĩ, bắt phải tới liền. Người nhà và liều-thuộc ai nấy nghe cũng sợ sệt hãi. Trong khi đó thì cậu mất quan Tổng-độc thỉnh

Tế ra ông Diệp đã tới lãnh ngoài cửa rồi, và bước vào côm-núm xin lỗi. Quan Tổng-độc bảo kíp mời vào. Ông Diệp Thiên-sĩ nói rằng: « Kính quan lớn đã lãnh rồi phải không? Không cần uống thuốc nữa mà! » - Quan Tổng-độc nói: « Làm sao mà ông biết? Lại làm sao ông lại có ý đùa-bòn cùng tôi như vậy? »

Ông Diệp nói: « Tôi có đầu dằm làm đều vô-phép như vậy; có đầu không làm vậy thì bình quan lớn không có ngày lành. Bởi vì trong tâm giấu cái thù con người ta, sự mừng thuốc về nó; hề sự mừng quả độ thì cái thần tan-tác mà không giấu được. Con mắt như là sự-giả của cái tâm, và tâm là nhà của cái thần, nay quan lớn vì mừng quả mà cái thần tan đi, cho nên con mắt thỉnh linh mất sự sáng. Trong Kinh nói rằng: Hễ giận dữ thì thương âm, vì giận thì dương khí phùng lên mà đi ngược ».

G. T.

(Coi tiếp bên trường tư)

Ông Clémenti Chủ-báo « Minh-Tri » sẽ ra trước tòa một lần nữa!

Vu-báo « Minh-Tri » (L'Argus Indochinois) bị Chánh-phủ bắt tội, kể ra thì nó đã cũ lắm rồi. Vì ngôi bút quá hăng-hải bình-vực chơn-ly và kẻ yếu thế, nên ông chủ-báo « Minh-Tri » bị tòa án truy-kiếm về tội « xúi giục dân bôn xú nổi lên làm điều nghịch với chánh-phủ ».

Ngày 16 Septemb 1931, tòa án Trưng-trị Hà-nội đã xử vụ này, nhưng bữa ấy ông Clémenti không đến hầu tòa, nên tòa xử phạt kiếm-diện ông hai tháng tù và 100 ngàn tiền phạt. Ngày 2 Octobre 1931, thời bản án này tổng-đạt đến tay người bị cáo là ông Clémenti. Ông Clémenti liền kháng-cáo (opposition) và xin chống án (appel).

Ngày 2 Jun 1932 này, tòa Thượng-thẩm do quan Morehe chủ-tòa, đã đem vụ này ra xử. Tòa xét ông Clémenti không có thể vừa kháng-cáo (opposition) vừa chống án (appel) một lượt được, nên tòa chỉ cho kháng-cáo mà bắt đơn xin chống-án.

Xét xong như vậy rồi, tòa giải tán.

Vậy thời sớm muộn đây, ông Clémenti phải còn ra trước tòa Trưng-trị một lần nữa.

Chờ xem liệu-kết ra sao, Bôn-báo sẽ cho độc-giả biết.

Trận bão ở Phan-thiết thiệt hại mạng người nhiều lắm

Có ông bạn ở Saigon, vì nghe nói tình cảnh đồng-báo bị nạn ở miền Nam Trung-kỳ rất dữ dội đau lòng, nên đã đi ra tận nơi để quan-sát. Ông bạn trở về thuật lại rằng số người Annam chết ở Phan-thiết hơn ba trăm. Có cả ngàn người vì nước đập vô cầu sắt mà bỏ mạng.

Còn dân Chăm, dân Mọi, trước kia họ xuống chợ buôn bán rất đông, từ trên bão đến nay, không thấy họ xuống nữa, người ta đoán rằng chắc là họ cũng bị bão mà chết hết nhiều.

Còn đồng-báo ta ở trong núi rừng thì bị nắng và bị đói chết cũng nhiều lắm. Những người kỳ không có xuống tới chợ mà lãnh tiền của Chánh-phủ và các nơi từ thiện trợ cấp.

DEPOT LEGAL
Saigon le 14/6/1932

«Vua» rượt lặn bị phạt tù rồi khốc

Chắc hẳn chú độc giả còn nhớ cái tên Scaphandre Al Capone là một tay anh-chiêu hàng nhọt chuyên nghề bán rượu lậu trên biển. Mới rồi đây lại tên Thượng-thẩm phán 11 năm tu và 50.000 mỹ-kim tiền và sẽ tới trước tòa và làm lặn hai số đầu của nhà nước.

Khi «vua» từ giả cái khảm ở Cook County qua khảm Atlanta, mặt coi à-ê, thế-thâm lăm. Chánh-phủ có phái một toán lính đưa anh ta và cảnh phòng rất nghiêm nhặt. Khi lên xe rồi thì anh ta bị xiềng ngay, vì nếu lười thôi chắc anh ta đi đâu vì thượng sách. Nhiều nhà chụp hình và ký-giả báo-giới có đến tận tòa án anh ta nữa.

Cái án 11 năm này sẽ có thể bớt xuống làm 7 năm, nếu như «vua» lúc ngồi tù giữ mình đúng theo phép tắc. Tuy vậy, «vua» này còn trong đống Tổng-bổng Hoover án xá, nhưng việc đó không lấy gì làm chắc.

Lúc Al Capone còn làm khách tại khảm Cook County, anh ta ăn uống thứ gì tự ý, được xem báo chí, được nghe ca hát trong máy radio, thật sướng hơn tù khác nhiều bề.

Capone trước kia oai-và lăm, ai mà động đến anh ta, thời bị anh ta hăm-hai. Thế mà bây giờ thấy mẹ đến thăm, anh ta khóc như một đứa con nít vì cái đơn chống án của anh ta bị tòa Thượng-thẩm bắt đi. Anh ta ôm vai mẹ, giọt lệ chứa chan nói rằng: «Tại công-chúng ta thân quá nên tôi mới bị tù-tôi như vậy». (I am victim of public clamor).

Ngồi buồn anh ta than-thở với ban cùng ở chung khảm với anh ta: «Tôi gặp phải etu bài xấu» quá! Tôi là người dân tốt, tôi làm nhiều chuyện phải làm. Tôi chỉ bán rượu cho người ta, mà thứ rượu này bị cái luật «lần-nhân» kia cấm, chứ có gì đâu!»

Bữa anh ta dúi khảm chỉ có mẹ, vợ, và em gái anh ta đến từ giả mà thôi. Không có người bộ hạ nào của anh ta đến «cờ-rô-hoa» (au revoir) cả. (Dịch báo Chicago Daily Tribune)

Cho các báo vô dự thính ở viện Dân biểu Bắc-kỳ

Mới rồi, quan Khâm-sứ Bắc-kỳ thừa ý quan Toàn-quyền, đã ký nghị-dịch cho phép các báo Tây và Nam, kể từ nay về sau, mỗi khi có nhóm hội, thì được vô dự-thính, có đến các nhà phóng-viên không được hiểu-tính làm mất trật-tự.

Nhà báo nào muốn được phép ấy, phải gửi thư xin quan Khâm-sứ. Ngài sẽ cho cái giấy cầm tay.

Ấy là một việc cải-cách mà chúng tôi yêu cầu đã lâu rồi, nay mới thấy kết-quả.

TIN THÈ-GIÓI

PHÁP

Ông Herriot dự yến tại nhà Lãnh-sự Anh.

Các quan trong bộ lãnh-sự Anh và ông Mac Donald có một tiệc long trọng đãi ông Herriot tại lãnh-sự-quán.

Herriot và Mac Donald gặp các nhà báo.

Ông Mac Donald nói rằng: Hôm nay chúng tôi chỉ trao đổi ý-tưởng của chúng tôi mà thôi. Cho hai chánh-phủ không có bất-bình việc gì cả. Có đến vui đi, là cái quan niệm của hai bên giống nhau một thể. Có thể nói rằng hai chánh-phủ muốn cho hội-ngại Lausanne thì hành cái chánh-sách hay, giản-tiện, và có thể đỡ bớt sự không hoà-hiệp hiện thời.

Ông Herriot cũng nói như lời ông Mac Donald và thêm rằng nước Pháp vui lòng giúp đỡ nước Ô-tô-ric và không cho khó khăn về kinh tế, nhưng mà Ô-tô-ric phải nhứt tâm hiệp tác với liên-cương mới được.

Mau mau lo hòa-bình

Thấy tình-hình thời cuộc hiện tại có vẻ không yên, nên ông Mac Donald định sẽ nói với các nước đi dự hội Lausanne phải nhận lời quyết định giữ sự hòa-bình trên thế-giới.

Đi Genève

Ông Mac Donald, Simon (nước Anh) ông Herriot và ông Mac Donald (nước Pháp) đã lên xe lửa đi Genève. Lúc xe mới chạy, công chúng đi đưa có mấy ngàn người đều vỗ tay và tung hô hai Thủ-tướng Donald và Herriot.

Herriot sự tiếng đồn huyền

Trước khi lên xe lửa, còn ngồi trong nhà ga, ông Herriot có nói với các báo rằng: «Xin các ông báo tin cho công-chúng biết rằng tôi mắc việc ở Paris cũng nhiều lắm, đã vậy mà còn phải đi thay mặt quốc dân ở Genève và Lausanne. Hiện thời tôi chưa biết ngày nào sẽ hội ý nhóm. Nhưng nếu có giờ rảnh tôi sẽ trở lại Paris thường thường, để chăm nom việc trong nước. Có lẽ tôi sẽ dùng máy bay mà đi qua lại, vậy xin công chúng đừng thấy tôi vội về mà nghĩ kỳ sự chỉ là bòn lá ý tôi muốn về Paris làm chừng công việc.

Gorgoulloff sẽ ra trước tòa Đại-hình này mai

Trang-sư bầu-chức cho Gorgoulloff, có đưa đơn xin tòa làm ông-kết thêm nữa cho rõ hơn, song tòa bài đơn và định sẽ gửi lại nhơn ra giữa tòa Đại-bình xét xử về tội sát-nhơn.

Không muốn ai xen vào việc của mình

Các ông chủ-tịch hội-đồng Thượng-thor của mấy nước nhỏ ở miền Nam nước Đức và ở Ô-tô-ric (Autriche) có đến ra mắt ông Tổng-thống Hindenburg để xin chánh-phủ Đức đừng có làm dự vào các việc nội trị của các tiểu-bang ấy, nhưng chánh-phủ Đức không chịu.

Hindenburg cho phép Hitler lập cam-tư-quân lại?

Ngày hôm qua, Tổng-thống Hindenburg đã ký tờ nghị-dịch rút lại cái lệnh cấm Hitler lập mấy đạo quân cam-tư riêng của Hitler và sắc-phục nhà binh.

Trong nghị-dịch mới có buộc các đạo quân ấy phải chịu dưới quyền cai-quản của ông Thượng-thor bộ Nội-vụ.

Các nhà ngoại giao lần lượt đến Genève

Không còn mấy hôm nữa hội-ngại Genève và Lausanne sẽ nhóm lại, thời bấy nay, thấy các ông Đại-biểu các nước đã lần lượt đến rồi.

Ông Zaleski (Đa-lết-ky) (nước Ba-lôn-nhơ) đã đến chiều chúa nhật, còn ông Grandi (nước I-ta-ly) đã đến sáng thứ ba; ông Hymans nước Ben-ric (Belgique) cũng có mặt tại Genève rồi.

Ô-TÔ-RICH

Ném trái bom vào nghị-viện

Một người lạ mặt, sớm mai hôm qua đến trước nghị-viện ném vào giữa một cái hộp bằng kẽm trắng, đựng một trái bom; trái bom ấy nổ ra làm cho bề mặt cái hộp nứt. Người ta chưa rõ nguyên-do vụ này ra sao.

RU-MA-NI

Nghị-viện bế-mạc.

Thượng-Hạ-nghị-viện Ru-ma-ni đã đến kỳ giải-tán.

Ngày Tổng-tuyên-cử định vào bữa 17 Juillet cho Hạ-nghị-viện, và 20 Juillet cho Thượng-nghị-viện.

Ngày nhóm hội nghị lại định đến 30 Juillet.

AN-ĐO

Ông Gandhi chế máy quay tơ mới.

Ngồi trong ngục, ông Gandhi cặm cùi ngày đêm, chế ra một cái máy dệt-tơ bằng sắt, chứ không quay bằng tay như trước đây nữa.

Bấy giờ đường như ngài không còn nghĩ gì đến việc chánh-phủ tna, buộc, lệ nào nữa. Ở tù cũng như nằm nhà. Không náo nức trở ngại gì đến ngài cả.

Hội và An-xung đội n-hội mạng hết bao nh

Tin ở An-xung hay rằng: Hội An-xung đội n-hội mạng hết bao nh

Bây giờ người ta đợi trong ông Mac Douvald giải quyết vấn-đề các giáo hội.

Đạo Hồi-hồi có tuyền bố lời yêu cầu cùng chánh-phủ Anh nên mau mau giải quyết vấn-đề giáo hội, theo ý nguyện của đạo Hồi-hồi. Trong tờ tuyên-ngôn có nhắc công của người Hồi đã giúp nước Anh và Liệt-cương trong trận Âu Chiến và không có hiệp tác với bọn quách-khách trong nước.

Đi binh vực quyền lợi Ấn-độ tại Âu-châu.

Ông Lành-tư Ấn-độ là Moou-jee đã xuống tàu hôm qua để Âu-châu để động và binh vực quyền-lợi của người trong Phật giáo về việc giải quyết vấn-đề giáo-hội.

Bắt lại được vua «vượt-ngục»

Ông vua cũ của nước Abyssinie trốn ra khỏi ngục hôm rày, nay binh của chánh-phủ vây bắt lại được rồi, và đem giam vào khảm lại. Ông vua này bị cầm tù đã 17 năm trời vì «tội» nghịch chánh-phủ bảo-bộ.

Một ông trong đảng Hitler diễn-thuyết

Ông Sraaser, trong đảng của Hitler, diễn-thuyết nói rằng sẽ lập ra một cái hội để tra cứu các tội nguyên-do đã làm cho cuộc Âu-chiến xảy ra và vì lý gì mà nước Đức bại trận.

Theo ý ông, thời nước Đức bại trận là vì dân Đức nghe lời đồn huyền của liệt-cương mà sanh ra nghĩ lòng rúng chí. Vì vậy mới có liab không chịu ra trận, lính «rờn đồn», v.v.v.

HUÊ-KY

Huê-kỳ ở rộng với các nước thiếu nợ

Ông Baker, bộ-chơ-vay, đọc diễn-văn nói rằng Huê-kỳ cũng sẵn lòng làm bớt số nợ của các nước Âu-châu thiếu mình vì cuộc Âu-chiến.

Sở dĩ Huê-kỳ có cái ý ấy là vì Huê-kỳ biết rằng sự phát đạt thanh vượng của Huê-kỳ cũng do nơi cuộc tranh-hội của thế-giới cả.

Hãy đọc Tiểu-thuyết: VẬY MỚI TÌNH! Ở trường thư tư.

VE MỸ THUẬT
Lịch sử mỹ thuật về đời thượng cổ

Trong sự phát-triển đầu tiên

thuật của loài người, lúc các nhà sử-học và nhà cổ, thì cách đời ta những vài mươi ngàn năm là từ thời tiền, cổ-nhân lý đã mà mãi đến, làm ra những khi-cu cần ich. Lần lần, biết dùng xương, sừng thú ngà voi mà chạm trở thành hình nộm và người đời nay còn thấy được dấu vết rỗng-ràng: trên vách đá vẽ với chạm trở những hình thú này thú nọ như voi, nai, bò rừng, cho đến ảnh người cũng có nữa. Những hình ảnh ấy, có nhiều cái họ sơn đen phết đỏ, xem chừng họ biết dùng nhiều màu khác nhau. Những hang động có tiếng nhứt về mỹ thuật, thì về phía tây nam bên Pháp và hướng bắc bên Ech-banx, vẫn có nhiều.

Ở xứ Ai-cáp, cái nền mỹ thuật về đời thượng-cổ có danh tiếng rực rỡ hơn đầu hết; những dấu vết từ xưa để lại có từ đời nào, các nhà sử-học hay khảo-cổ đời nay cũng không thể truy-nguyên được.

Ở xứ Ai-cáp, người ta còn trông thấy những cái chĩa thép bằng đá, xem chừng như cổ hơn hết, có lẽ kiến-tạo đã trên năm ngàn năm, trước kỷ-nguyên này. Người xứ Ai-cáp là một giống dân gốc ở phương Đông, song đời dân qua phương Nam đã lâu đời lắm.

Họ trầm lam miệt động và chiêm dãi theo hai bên bờ sông Nin. Vì địa-thể cách-bức Đông-Á, không thể tiếp xúc các cái ảnh-hưởng ở ngoài vào, nên cái nền văn-minh rực rỡ của giống dân ấy trải ngoài năm ngàn năm mà vẫn không thay đổi, tiến-bộ chút nào!

Giống dân cổ ấy tự tin rằng con người đầu chết chờ linh hồn vẫn sống đời đời, vì vậy họ ngu-y làm những mà mà chắc chắn bên hi và cũng, đầu trải qua trăm ngàn tuế-nguyệt, mà mà mà ý vẫn vững-sự như núi non. Những mà ấy, có nhiều cái hình như cái tháp, đầu nhọn dẹt bằng, chia làm bốn mặt, toàn bằng đá. Cái lớn như cao đến 146 thước rưỡi. Thân trong của tháp thì trống, có khi sâu xuống đất đến hàng mấy thước. Nơi đó là chỗ an-tàng người chết. Họ biết phép ướp xác người chết, rất khéo để trăm năm không thối. (1) Tuy vậy họ còn phòng khi thay họ ra, thì linh-hồn lất xuất ngoài mà phiêu-lưu thất-lạc đi chăng, cho nên một lượt với khi chôn, họ lại chôn theo một pho tượng bằng đá, tác in-hệt cái người chết, họ nói rằng sẽ xác tan rã, thì linh hồn bên nhập vào cái cốt tượng đá ấy, mà đời đời cùng thọ anh-linh hiện-

(Ta tiếng tây kha bằng «momie»

hích và công. Ai trông thấy mấy pho tượng xưa đó, cũng phải lấy làm lạ cho cái tài mỹ-thuật của cổ-nhân. Hiện bày giờ trong Tầng-cổ-viện bên Pháp, có được vài pho tượng qui vô giá ấy.

Có một pho tượng tác một vị quan-trưởng mình trần ngồi xếp bằng, tay mặt cầm cây viết đặt trên tờ giấy, để trên hai bắp vế, mặt người lên, mắt trông ngay, nhận ra vị quan-trưởng ấy đang lòng tại nghe ai nói, còn tay cầm viết, chực ghi chép đều chỉ, thật là thần-linh, thật là vô giá bở. Có nhà sử-học nói rằng pho tượng ấy có từ hai mươi thế-kỷ về trước!

Các cung điện, thì bề kiến-trúc thiết vô cùng kiên-cố, không thể vì thời-gian mà hư đổ đi được, có thể nói cùng non sông trường thọ! Những cung điện, chùa, miếu, làm toàn bằng đá. Vách phen, tru-cột cũng bằng đá cả và chạm trở một cách huê-lệ tinh-vi, không sao nói cho cùng. Một đều là là không có dùng hồ vôi chỉ cả! Chánh-môn rất nguy-nga lộng-lẫy, xây bốn mặt như nhau, trên hai tầng cao độ-số, trang-nghiêm hùng-vĩ-lạ thường. Chánh-diện là nơi thờ thần thánh hay các nhà vua, ở trên trong xa, lịch-mịch, kín đáo. Trước chánh-diện một cái sân rộng, rồi kế nhiều gian-phòng trên có trần hần-hồi, dưới cột xây chắc-chắn. Trên vách, một cột, đều có chạm trở hình vua tượng thánh, sơn sắc vẽ với.

Phần nhiều cung điện xây dựng hai bên bờ sông Nin, có cái lại đào ngay trong đá mọ ở dựa bờ sông. Thật là công-trình vĩ-dại, huê-lệ trang-nghiêm, không sao nói cho cùng.

Kể cái tài xảo-thủ tinh-vi về nghệ-chạm trở của nước ở Ai-cáp, ngoài cái nét trổ không được mỹ-sắc, thì hình như ta xem một bức tranh-họa, trên bức họa ấy, là nhận ngay ra những hình ảnh trong đó là người giống Ai-cáp, có cái thần-thần như người sống vậy.

Vô-Tư

(Còn tiếp)

Xin chú ý

Nón Casque bằng liège và bằng cao su nguyên giá 4\$50 hạ còn 1\$00 một cái.

Nón Mossant có hai màu: xám lợi xanh và xám hồng nguyên giá 15\$00 hạ còn 10\$00 một cái.

Khăn đen Suici-don Laitheun bằng nhiều Cẩu-kho và bằng cam-nhung, nguyên giá 3\$00 hạ còn 1\$80.

Nỉ đến đây thiết «trót nguyên giá một thước 8\$30 hạ còn 5\$00.

Có bán tại nhà hàng Nguyễn-Dức-Nhuận 48, Rue Vannier SAIGON.

Giá báo mới của Phụ-nữ Tân-văn

Phụ-nữ Tân-văn ra hằng ngày, nhưng ngày thứ năm thì ra thành tập 32 trường, tính theo giá mới:

Mua trọn thì cả năm 18\$00; nửa năm 10\$00; ba tháng 5\$50.

Mua nội phần hằng ngày thì cả năm 12\$00; nửa năm 6\$50; ba tháng 3\$50.

Mua nội phần tuần thì cả năm 6\$00; nửa năm 3\$50; ba tháng 1\$80.

Còn đối với các độc-giả yếu qui đã mua phần tuần lâu nay rồi, Báo-báo kính gửi biếu mỗi vị ba số đầu của phần hằng ngày.

Như vị nào muốn đọc luôn phần hằng ngày cho khỏi gián-đoạn thì xin gửi thư và mandát luôn cho Báo-báo tùy theo hạn mua, cứ 3 tháng 3 p., 6 tháng 6 p. và trọn năm 12 p.

Đối với các vị độc-giả cũ Báo-báo lại đãi một cách đặc, biệt như vậy nữa: Vì nào muốn mua một tháng thì trả 1 p. hai tháng thì trả 2 p. có đó mà suy ra, chứ không có tăng trở về giá tháng như trên kia.

Báo-báo cũng vẫn giữ lệ trước nay, nếu không có gô-mandát trước thì chúng tôi không thể gửi báo được.

Phụ-nữ TÂN-VĂN

cho mượn và sửa, máy viết, khảm hình vẽ thau và đá, làm mộ-bia đá cẩm-thạch, khắc con dấu và bản đồng.

Bản máy và đá bất kể-ký, bản số có maillois giá rất rẻ, mua nhiều có huê hồng.

DỠ NHƯ LIÊN 81 et 110 Rue d'Espagne TELEPHONE 690

50 số giá 1\$00

Phụ-nữ Tân-văn từ ngày ra đời đến nay đã hơn ba năm, những số báo có mỗi kỳ dư một ít dòn chưa rất nhiều. Tuy không được liên số công nhau nhưng cũng có thể đọc các bài với ích lợi được.

Bản định bán 50 số giá 1\$00 tiền gửi và phần liên báo chịu. Trong 50 số đều khác nhau chứ không trùng. Có một collection 50 số là 1\$00; qui vị muốn mua xin đến tại báo quán còn ở xa thì gửi mandát theo thư. Bản báo không gửi cách lãnh hóa giao ngân.

Ở xa mua hay là đến tại báo quán cũng đồng giá 50 số là 1\$00.

(Còn tiếp)

Chuyện của Phụ-nữ Tân-văn

THỜI ĐỂ KIẾP SAU của Hồng - Giang

Tại chợ nhỏ cách châu-thành Battambang 1500 thước, có một cái tiệm cà-phê, mà bữa nào cũng được khách hơn hết, thấy mấy tiệm khác ở đó. Người chủ tiệm cà-phê này là một cô Xăm, tuổi ngoài hai tám, nhan-sắc mệm-mà, hình dáng yểu điệu, ăn nói rất có duyên. Có nói tiếng An-nam rành rề lắm, không thua gì người An-nam thiệt chút nào; nhờ vậy, mà như là như cái cách tiếp đãi rất niềm-nở từ-lễ của cô đối với bạn hàng Việt-nam, nên tiệm cà-phê này cũng được đông khách con liếng châu-Lục. Mấy thấy làm sở công ở

từ trong châu-thành Battambang, khi nhân họ, hay tới tiệm cà-phê nước trà họ bán, và tăng thêm ba câu chuyện kháo.

Trong đám thanh-niên Việt-nam thường tới lui ăn uống nơi tiệm cà-phê, có một thầy, tuổi trên hai mươi, hình dáng tuấn-tá, diện-mao rất khôi-ngô, ăn nói bất-thiếp và vui vẻ lắm, phải lòng cô, nhưng thấy không gặp dịp để bày tỏ tâm-sự cho cô biết. Thường bữa thấy thường tới tiệm cà-phê uống nước vậy đã lâu lắm, thầy như dịp động mồi hơi, nhưng không gặp cơ-hội, vậy mà thầy không ngả lòng.

Thường tới lui giao thiệp với cô Xăm, thầy đã xét biết được tánh cô không giống tánh của phần đông bạn quẻn - thoa Trang-quốc cu-ngu trong đất này, nghĩa là cô không phảo biết kỹ Việt người Ngô, nên thầy có bụng mong thầm, chỉ chờ cơ-hội động nói ra mà thôi.

Một buổi tối kia, vào 17 giờ, trời đương mưa như chm lta mà đó, tưởng lúc bấy giờ ai có chuyện gì gặp rất làm căng không muốn được gặp người khách nào hết. Thấy nói thăm trong bụng: «Bữa nay là bữa trời cho ta nói chuyện riêng với nàng, nên mời mưa lớn như vậy động không ai đi ra đường được, để mình ta

tới đây mà thôi». Có Xăm đương ngồi trên ghế mây trong góc tiệm, tay cầm tờ báo, mắt chăm chỉ đọc. Thấy thầy tới có liền đứng dậy chào thầy và nói:

— Thưa thầy, tôi tưởng bữa nay trời mưa lớn quá, chắc thầy không lại được. Thưa thầy uống ch?

— Tôi vắng mặt nơi tiệm này một bữa thì tôi phải đau liền. Cũng như thường bữa, có đem cho tôi một cái «lông-chén».

— Dạ. Có Xăm bước vô trong làm trà (vì chủ hay từ gi công một mình cô) một bồi rồi bưng ra một bình nước để trên bàn. Cái tay diện-nhiên nà tròn vưn đặt bình trà xuống bàn, thầy liền ngo cổ và nói: Có Hải, tôi nghe nói từ «Lông-chén» là của Nhựt-hồn, mà mấy lần này khách-trà lấy chạy bằng

bón của họ, làm sao có có mà bán đây?

— Dạ thưa, cái đó tôi không hiểu sao, chứ tôi mua từ này nơi tiệm Đức-Mậu trên chợ lớn (chợ lớn là chợ Battambang).

— Thôi, trả gì cũng kếu là trả Tàu, dầu sao tôi uống cũng ngon; à mà cô biết chứ quốc-ngữ sao nên đọc nhứt - trình được đó?

— Dạ thưa, tôi biết chút ít thôi.

— Có biết chữ in và chữ viết nữa phải không?

— Dạ cũng biết viết, nhưng tôi viết còn dở lắm.

— Làm sao có viết và đọc được chữ quốc-ngữ vậy? Có học hồi nào?

— Thưa thầy, tôi mà được được và viết được chữ quốc-ngữ là vì trước kia tôi sanh ở lại xứ Nam-ky, và thường giáo-

thiệp với nhiều cô An-nam, nên họ dạy tôi. Cha mẹ tôi là người Tân thiết, qua ở bên An-nam tại Châu-đốc hơn 20 năm, rồi mới lên ở Battambang đây đầu chừng vài ba năm nay.

— Bà già mà mấy bữa trước tôi thấy giúp việc buôn bán với cô đó là gì của cô?

— Dạ thưa, người đó là mẹ ruột của tôi.

— Còn bà có đi đâu vắng?

— Bà tôi đi mất hơn một năm rồi.

— Có không có anh em gì nữa sao?

— Tôi có một người anh thế hai, nhưng cũng mất năm phần sáu sản bấy tháng nay.

— Nếu vậy thì lẽ ra bây giờ cô chỉ còn một mẹ một con nương náu xứ này mà thôi bầy sao?

— Dạ thưa phải. Có Xăm tỏ

đầu buồn, cái mặt xuống đất.

— Muốn trăm năm tình cuộc vương tròn, nên tôi phải do cho thiếu ngọn ngửa lệch sông.

Cô Xăm nghe thấy nói vậy bộ biểu ý nên mắc cỡ bỏ ra nhà sau đầu vài phút rồi mới trở về.

— Có đem cho tôi một tách cà-phê không.

— Dạ.

(Còn tiếp)

Thuốc xức mụn VAN-ĐAI

Phẩm dân bà con gái, đương lúc xuân thời, qui nhất là giữ gìn cho da mặt được mịn màng, trong trẻo. Người con gái dầu cho gương mặt xinh đẹp, miệng cười có duyên lời đầu nũa, mà nước da lại xỉn mọt, mụn, để lâu thành tàn nhang, thì coi cũng kém về vẻ kiều, vì như hồn ngọc qui mà có tí có vệt vậy.

Cho nên chúng tôi, đã từng thí nghiệm nhiều lần tìm ra thứ thuốc này trừ các chứng mụn trên mặt như mụn bọc, mụn kim, tàn nhang v. v. . .

Người nào mụn ít xức nội trong ba đêm, mụn nhiều trong năm đêm thì hết. Mấy đêm đầu mới xức thấy da mặt có hơi ngứa, thì chờ sự, cứ xức hoài cho tới hết mụn. Đã có nhiều người dùng thử đều khen ngợi rằng: « Thuốc hiệu nghiệm không có thứ thuốc xức mụn nào hay bằng ».

GIÁ BÁN MỖI HỦ LÀ:

Hũ lớn 1\$50. — Hũ vừa 1\$00. — Hũ nhỏ 0\$50

Ở xa ai muốn mua, hoặc muốn thử xin viết thư thương lượng với Mlle Hugnh công-Sau, Rue Luciana (Traninh). — Cũng có gởi bán tại Societes Ng.-duc-Nhuận Chợ cũ Saigon.

* P. S. Xức thuốc này, muốn cho tuyệt nọc thì nên dùng thuốc xỏ « Tiểu-dâm tã hai con Voi » một tháng hai kỳ, thì không bao giờ có mụn.

TRAN-VAN-HAI dit Hai KY

62-64, rue Amiral Dupre, Saigon

Người Nam
giúp người Nam

Tôi đã làm 15 năm tại nhà sửa đồng hồ, trừ danh của người Pháp. Tại Hanói, và 10 năm mấy tiệm kim-hoàn lớn nhất tại Saigon. Tôi chuyên nghề sửa các thứ đồng hồ lớn nhỏ, và có bán đủ thứ đồ thủ công-hồ treo tường, như là Carillons Westminster, và Régulateur kiểu nào cũng có, thứ 8 baguettes và 5 baguettes giá rất rẻ, và có bán đủ đồ phụ tùng về nghề đồng-hồ.

Nay tôi ra mở tiệm riêng, tại đường (Thư-đức), rue Amiral Dupre, số 62-64. Tôi có lãnh sửa đủ các kiểu đồng hồ lớn nhỏ, và có bán đủ thứ đồ thủ công-hồ treo tường, như là Carillons Westminster, và Régulateur kiểu nào cũng có, thứ 8 baguettes và 5 baguettes giá rất rẻ, và có bán đủ đồ phụ tùng về nghề đồng-hồ.

Từ nay xin Quý khách chiếu cố đến bên tiệm. Mua hay sửa, chúng tôi xin làm rất cẩn thận và bảo hành chắc chắn, chắc Quý khách sẽ được vừa lòng lắm. Kính cáo,

Chủ nhân: TRAN-VAN-HAI dit Hai KY
Đường Thủ-Đức, bên hông nhà hàng Courtinal

GẦN TỚI MUA MUA BÀ CON NÊN COI CHỨNG

HỆ NAM NÀO NẮNG GIẢI, sang qua mùa mưa thường hay có bệnh Thiên-thời là một bệnh rất hiểm nghèo.

MUON ngừa bệnh ấy nên dùng thuốc trị bệnh Thiên-thời kêu là « Elezir » anticholérique Khương-Binh-Tinh ở Cánh-thor là một thứ thuốc mà trong lúc châu đẩu công nhân là thần hiệu và đã cứu sống cả ngàn người.

THUỐC này, đã nhiều lần quan từ thủy thuốc Sar-ramon khuyến nhủ thần chú của ngài nên có trong nhà luôn luôn.

Giá mỗi vỏ 0\$60, 12 vỏ 6\$00. Có thể cách dùng rất rẻ. Có thể bán tại nhà thuốc: Khương-Binh-Tinh Cánh-thor.

Long-guên
Sade (còn cái son)
Pharmacie Dalat
Médicin TIẾT Chaudoc

MÌNH SAO HAY LẮNG TRÍ QUÁ

Thứ thuốc « Điều-phụng » được làm hoàn « gọi là thứ thuốc bổ của dân-bà đây, hôm nào mình đau tôi về tiệm mua có bốn năm hộp nhữn chữ A nhà thuốc « Phùng-gia-viên số 123 đường Paris bây giờ mình ăn uống ngủ được, trong mình lại khỏe, vậy bây giờ mình lại quên là nghĩa gì, đó cũng vì thứ thuốc hay nên hàng phụ nữ thường hỏi mua không ngớt! Vậy chắc ý có chỗ đại-ly cho mình mua đây, Nguyễn-thị-Kinh Saigon, Long-Phát bán đồ nữ trang ở Phú-nhuận, và ở tại Nam-vang Maison Paul Báu.

Long-guên
Sade (còn cái son)
Pharmacie Dalat
Médicin TIẾT Chaudoc

Long-guên
Sade (còn cái son)
Pharmacie Dalat
Médicin TIẾT Chaudoc

Long-guên
Sade (còn cái son)
Pharmacie Dalat
Médicin TIẾT Chaudoc

Long-guên
Sade (còn cái son)
Pharmacie Dalat
Médicin TIẾT Chaudoc

Long-guên
Sade (còn cái son)
Pharmacie Dalat
Médicin TIẾT Chaudoc

Long-guên
Sade (còn cái son)
Pharmacie Dalat
Médicin TIẾT Chaudoc

Long-guên
Sade (còn cái son)
Pharmacie Dalat
Médicin TIẾT Chaudoc

Long-guên
Sade (còn cái son)
Pharmacie Dalat
Médicin TIẾT Chaudoc

Long-guên
Sade (còn cái son)
Pharmacie Dalat
Médicin TIẾT Chaudoc

Long-guên
Sade (còn cái son)
Pharmacie Dalat
Médicin TIẾT Chaudoc

Long-guên
Sade (còn cái son)
Pharmacie Dalat
Médicin TIẾT Chaudoc

Long-guên
Sade (còn cái son)
Pharmacie Dalat
Médicin TIẾT Chaudoc

Long-guên
Sade (còn cái son)
Pharmacie Dalat
Médicin TIẾT Chaudoc

Long-guên
Sade (còn cái son)
Pharmacie Dalat
Médicin TIẾT Chaudoc

Long-guên
Sade (còn cái son)
Pharmacie Dalat
Médicin TIẾT Chaudoc

Long-guên
Sade (còn cái son)
Pharmacie Dalat
Médicin TIẾT Chaudoc

Long-guên
Sade (còn cái son)
Pharmacie Dalat
Médicin TIẾT Chaudoc

ĐÔNG-DU'ONG THỜ'I-SU'

SAIGON

Giúp đồng-bào bị bão.

Ông Hội-trưởng hội « Nam-kỳ Cứu-tế Nạn-dân » mới rồi có tiếp được một cái mandai (N° 147) số học mười bảy đồng một cái (17\$10) của anh em giúp việc ở cao su Long-thành (Sté des Terres Rouges, Plantation de Long-thành, Division Terre Grise Bao-ngồng) biệp lại quyền giúp đồng-bào bị nạn bão ở miền Nam-Trung-kỳ. Bão-bào xin thay lời ban Tri-sự hội Cứu-tế và đồng-bào bị nạn để lời cảm tạ anh-em đã có lòng hào nghĩa.

Hội đại-biểu Trung-quốc qua Saigon

Có tin rằng ngày 23 Juin này hội đại-biểu Trung-quốc qua Saigon là hội đã thay một chỗ nước Tàu, sẽ đáp tàu ở Hong-kong sang Nam-kỳ đã 3 trận. Trận đầu gặp Victoria, trận giữa gặp Kioite de Giadinh và trận ba gặp Kioite-hội.

Chưa biết đã sản nào song một điều rõ được là ba trận đó đã ba ngày mà có lẽ là đã trên sản của Tổng-quốc Anam. Hội đại-biểu Trung-quốc có Tôn-cầm-Thuận, Bao-gia-Binh và Lý-huê-Dương. Lại có Hoàng-tây-Hoa ở Tam-vực hoặc là Châu-biên-Ngôn.

CÁNH THƠ

Có phải tại chia không đều chăng?

Năm Lửa ở gần cầu Bắc Cánh-văn có bị an trộm lấy vàng và bạc đầu lối vài trăm đồng. Bọn an trộm này lấy về chia nhau không đồng phần hay sao chẳng rõ, mà có đũa lửa mạch với quan; nên chỉ nói bọn chúng nó bị bắt bọn. . .

Bọn này nghe đầu ở Rạch-dầu (Cái - vồn) bấy lâu nay thường hay phá khuấy người lương thiện lắm; nay bị bắt đây là do của thiên địa chỉ công đó!

Vụ này, có người cho là tại chúng nó trước khi đi làm ăn, quên công tử, nên đi trát! Có người nói rằng tại trong bọn chúng nó có đứa tham, chớp được bạc, vàng, mà đem về chia nhau không đều, nên họ ghét đi mạch cho bị bắt chơi cho bỏ ghét!

HUẾ

Cu-li xe kéo làm rơi.

Mới đây, cu-li xe-kéo ở Huế rủ nhau đình công vì có một cái xe-hơi autobus mới ra, tranh giành bán khách với họ từ chợ Đông-ba lên đến nhà ga xe lửa Trường-sông.

Không biết chủ xe-hơi dựa thế cây thân ở đâu mà cấm xe-kéo đậu trên ga đón khách. Thấy họ phản-kháng cách hỗn-hời như vậy, ông Cò ở Huế có hứa sẽ điều đình việc này cho an lòng mấy người xe-kéo. Vì có lời hứa ấy, nên họ đã trở lại kéo xe như trước.

NAM-DINH

Dùng thang dây vượt ngục.

Vì ăn-cắp một cái đèn của sở hỏa-xa gần ga Bình-lực, mà Võ-chí-Tuất, ở Phú-lư, Hà-dông, bị tòa án án ba tháng tù. Khi gần hết hạn, Tuất phát bịch điên, nên được qua nhà thương. Đêm kia, Tuất sẽ cái áo xanh của mình đang bận ra tòng miêng, rồi lại thành sợi dây, rồi cột một mối vào trính nhà mà leo ra đường bên ngoài.

Đêm khuya canh vắng, Tuất ở trính trại, chơu bước lạ lẫm, rồi gặp người lính kia

ở phố đỏ, đi ra tiểu-tiện, thấy Tuất sanh nghi, bắt lại tra hỏi, rồi đem Tuất lại khám đường giam nữa.

Tuất trốn không được nên bỏ đi! Chú lính đi tiểu lại được công, nên vui!

HẢI-DƯƠNG

Chú Phở-xá giải vây cho người bán rượu lậu?

Đoàn-văn-Tối và Đoàn-văn-Sảo, đi giữ lã tại miêng ruộng ở làng Xích-lâm, chợt thấy một người đàn bà xách bình rượu; hai người nông phu nghi là rượu lậu, nên bắt người đàn bà lại định đem nộp cho quan. Tình hình thấy Phở-xá Xương trong làng, đi cùng ông Tuất-quý đến giải cứu người đàn bà ra rồi đánh Tối và Sảo, người thời ai bề mặt, người thời ai gây tay.

LẠNG SƠN

Nặng xe lửa ghé gớm.

Hôm đầu tháng này, trên con đường xe-lửa Hanói đi Lạng-sơn, có cái xác người nông-phu nằm chết.

Cụ thể xe lửa 9 giờ tới từ Hanói chạy đi Lạng-sơn đến khoản cây số 47-700 gần nhâm người nông-phu tên là Nguyễn-văn-Giải 22 tuổi, chưa có vợ ở làng An-trạch, tỉnh Hưng-yên.

Người ta lại coi, thấy hai bắp đùi của người ấy bị bánh xe cán đứt rời ra, trên đầu bị lủng nhiều lỗ; cách chỗ thấy người ấy nằm chừng 20 thước, thấy có mấy miếng thịt rơi ra ở đó và máu rơi từ đó đến chỗ cái xác nằm.

Chưa rõ vì rơi ra, hay là vì người ấy muốn tự tử.

HỎI GÌ ĐÁP NÀY

Hỏi: « Xã-hội-tôn-dam » là gì?

Đáp: Tôn là vun-vật, mơn may, dam là nói chuyện, Xã-hội-tôn-dam nghĩa là nói chuyện vật trong xã-hội.

Hỏi: Tùng-Đào có nghĩa gì không?

Đáp: Tùng là cây thông, đào là sông; chữ nhiều cây thông, mỗi khi có gió, nó reo lên như là tiếng sóng. Vậy Tùng-Đào nghĩa cũng như « Thông-Reo ».

Vì muốn bán hết hàng để dọn làm nhà báo cho rộng, nên kể từ đây những hàng của nhà hàng ông Nguyễn-duc-Nhuận sẽ bán lấy, tính giá thật lỗ, cầm nhưng bóng là đủ màu nguyên giá 2\$10 một thước, hạ còn 0\$70 một thước. Cầm nhưng lột nguyên giá 1\$30 hạ 0\$50 một thước.

Thượng-hải thiệt nguyên giá 2\$20 hạ 1\$80 một thước.

Mình thưa bông nhưng 1 áo nguyên giá 24\$ hạ còn 15\$.

Mình ren nguyên giá 15p.00 hạ 8p.00 mình thưa bông dệt (crepe georgette) nguyên giá 14p.00 hạ 10p.00 thứ 12p.00 hạ 8p.00.

Nhưng toàn to đến có ông màu nguyên giá 45p. một áo hạ còn 30p.00 thứ 35p.00 hạ còn 25p.00 thứ 30p.00 hạ 20p.00.

Ni có mợ (fantaisie) nguyên giá 8p.00 một thước hạ còn 3p.50.

Sách bán giúp Hội Dục-anh 40-1.

— Sách có nhiều bài hay.
— Xin giới thiệu cùng đọc.

Phở-thông Văn xã mới xuất bản cuốn *Nhơn-tinh thể-thời*, sách dày 52 trang có lớn bằng nửa cuốn *Phu-nữ*. Bài vở lựa chọn của 3 người biết cách sắp đặt theo lối mỹ thuật, có nhiều tranh hình diêm trang. Giá định 0\$25.

Tiền bán sách này có trích 40% giúp Hội Dục-anh.

AI muốn biết nội dung và giá trị của sách xin hãy biệp thư định có 0\$28 gởi mua. Thư gởi cho Phở-thông Văn-xã, đường Hàm-sỏi ở Giadinh. (Có mục-lục các sách gởi kèm theo sách mua).

Giá 15\$00 tính có 5\$00

Hai mươi năm danh tiếng là phòng trưng bày và chụp hình ngày và đêm, về hình mực Tàu ở chợ cũ PHOTO-SAIGON đường Vannier số 74; ở Dakao số 116-118, Bd. Albert 1er Photo KHONG-MINH có cho mượn máy chụp hình, lớn, nhỏ đều đủ và rõ hình thật đẹp, đầu lớn nhỏ cũ mới đều rọi động, tùy theo ý thích của quý vị, hình rọi không tối không giống, chẳng dám lấy tiền, giá tính thiệt rẻ cỡ 0m50X60 giá 0p. cỡ 0m30X40 giá 3p. Muốn thêm màu thì tính thêm 1p. mỗi tấm, có tráng Vernis thì mỗi tấm 1p.

Ở cách xa gởi hình lại, tôi sẽ gởi cách lnh hóa giao ngân.

Nguyễn-văn-Chấn

Hời Đồng-bào

Nhứt nghệ tinh, nhứt thân vinh, thì lại nhà PHAM-THẾ-KINH mà học mấy đánh chữ trong một tháng đã thành nghệ và có sửa các thứ máy đánh chữ, đồng hồ đủ kiểu, có bảo lnh, khắc đủ kiểu con dấu và mộ bia cầm-thạch v. v. . .

Sửa các thứ mô-tơ, di-na-mô về xe hơi, quạt máy đủ kiểu.

PHAM-THẾ-KINH

17, Rue Do-hu-Vi, Saigon

Téléphone N° 956

Nên dùng

Dầu

TU' - BI

Thật hay

Thật hay

Thật hay

Thật hay

Thật hay

Thật hay

Thật hay

Thật hay

Thật hay

Thật hay

Thật hay

Thật hay

Thật hay

Thật hay

Thật hay

Thật hay

Thật hay

Thật hay

Thật hay

Thật hay

Thật hay

Thật hay

Thật hay

Thật hay

Thật hay

Thật hay

Lành tốt hiệu Nguyễn-duc-Nhuận

Từ mười mấy năm nay bà kỳ Nam, Trưng, Bắc ai ai cũng đều biết tiếng lành hiệu Nguyễn-duc-Nhuận là tốt, bền, giải không trở, không gây mặt, dùng cho đến rách cũng còn mười còn đen. Ngày nay cũng vậy, hiệu lành Nguyễn-duc-Nhuận vẫn đã có sẵn là nhuộm, gia công nhuộm lành càng thêm tốt thêm bền, thật không có lành nào mà ăn qua cả. Lúc kinh-tế khuôn-bách này chưa lớn nên lựa lành bền chắc mà mua, không nên dùng thứ đồ hào nhàn, những thứ mười lành có người nhưng chứng mua về xài, giặt một lần là gây mặt, vài lần là nổ, nứt, như vậy là hại tiền. Muốn tránh điều đó kẻo, chứ tôi nên đến hiệu Nguyễn-duc-Nhuận mà mua lành tốt về dùng sẽ thấy sự ích lợi cho mình.

Khéo Nữ-công

Quý cô thường hay làm bánh,

quý cô có kén bột không?

Nếu quý cô muốn bánh mình làm được mười lần tốt cả và mười, thì nên lựa bột Nguyễn-duc-Nhuận số 48 đường Vannier Saigon, nơi đó có đủ hai thứ bột rất tốt, quý cô thấy bột ấy sẽ vừa lòng, không còn nơi nào có bột lọc được nhẹ-nhàn và trắng tinh như vậy cả.

Bột Măng-thích 1 cân 0\$25

Bột Bắc một cân . . . 0.25

Độc quyền ở Đông-dương
hết thấy những món đồ
chụp hình hiệu AGFA.

Tốt nhất trong hoàn cầu
PHOTO KHANH-KY
84, B. Bonard, Saigon

TIỂU THUYẾT MỚI XUẤT BẢN

TẠI NHÀ IN J. VIET & FILS

	Giá trọn bộ
Cái nhà bí mật, 8 cuốn.....	4\$00
Hiệp nghĩa phong nguyệt, 4 cuốn.....	2 00
Lê-triều Lý-thị, 5 cuốn.....	1 50
Giọt lụy thương tâm.....	0 50
Trăm gây bệnh rơi.....	0 50
Nam nữ anh hùng.....	0 25
Biển thăm đặng trời, 5 cuốn.....	0 75
Sự từ chối từ, 2 cuốn.....	0 30
Nợ duyên gì.....	0 09
Lỡ một lần hai.....	0 09
Lay Phật cầu chồng.....	0 09
Ngân chớu quang trường.....	0 15
Hoa xưa ong cũ.....	0 20
Xử sao cho vẹn.....	0 15
Kén rể chọn dâu, 2 cuốn.....	0 20
Cô giáo Yên-Hoa, 2 cuốn.....	0 30
Giấc mộng phú sinh.....	0 40
Thiện ác đảo đầu, 2 cuốn.....	0 30
Cảnh nhà quê, 6 cuốn.....	0 90
Hồ thăm, 3 cuốn.....	0 36
Hắc y đạo sĩ.....	0 12
Thiên-thu trường hận, 2 cuốn.....	0 30
Duyên ai nấy gặp, 4 cuốn.....	0 48
Trăng khuyết liệ tròn, 2 cuốn.....	0 30
Bức tranh thời sự.....	0 12
Vô oan trái, 4 cuốn.....	0 48
Mạng nhà nghèo, 3 cuốn.....	0 36
Thuyền-quyên mây mặt.....	0 15
Vì nghĩa đoạn tình, 3 cuốn.....	0 45
Ông Tơ các cô, 2 cuốn.....	0 70
Sắc độc hai anh hùng, 2 cuốn.....	0 60
Nghĩa đen tình đỏ, 2 cuốn.....	0 60
Trộn đạo chung tình.....	0 30
Hai cô tuyệt sắc.....	0 30
Y thế cường quyền.....	0 12
Vì tình, bạc nghĩa.....	0 30
Cuộc đấu xảo Paris.....	0 30
Những muốn vạch trời.....	0 30

RƯỢU

Quina Gentiane

là thứ rượu thiết bổ,
mùi nó thơm tho,
dịu dàng ai cũng ưa
thích.

Có bán ở các tiệm
rượu (épicerie) và trư
tại Hàng MAZET

Số 20, đường Paul Blanchy

SAIGON

Hiện
Rượu RHUM
tốt nhất là
hiệu

Rhum Mana

Hàng MAZET

có trữ bán

ở đường Paul Blanchy, số 20

SAIGON

DẦU KHUYNH-DIỆP

của hiệu Viên-Đệ, Đông-hời, là thứ dầu hay đệ nhất

Không dùng thuốc mà trị bệnh lành

(Tiếp theo trường nhật)

Như thế mới làm cho âm-ê (âm) đi mà sáng lại được. Vậy mà nếu tôi không làm sự vô-phép ấy thì quan lớn có giận được đâu? cho nên cực chẳng đã tôi phải làm như vậy.

Nghe nói quan Tổng-đốc chịu là tay lương-try trị bệnh như thần: rồi hầu hạ và sai lính đưa về tới nhà.

Nếu quan Tổng-đốc không gặp ông Diệp-thiên-sĩ chữa bằng cách này, ngài chắc phải rước nhiều thầy khác, uống thuốc đủ phương, tốn tiền nhiều mà bệnh chưa lành hẳn.

Lại một chuyện nữa nữa, cũng hơi giống với chuyện ấy, thuật toán ra đây cho thấy thầy thuốc tài thường không dùng thuốc mà dùng trị lành bệnh.

Ở huyện Nam-hải có người thầy thuốc tên là Lương-tai-Tin, chuyên trị trật chơn tay, mà trị đầu lạnh đó, rất có tiếng một thời.

Gần miền có một cô con gái nhà chưa chồng, sớm mai ngũ dầy, dơ tay lên hỏi đầu thỉnh linh dơ tay ra, không thấy xuống được, nếu cô mà thả xuống thì đau quá chịu không nổi. Người nhà bên rước Lương-tai-Tin đến chữa cho.

Lương đến, bắt mấy mụ ở trong nhà lại dùng xung quanh người con gái và xung quanh gai cũng dùng. Lương hạ lệnh cho mấy mụ cúi đầu của nàng ra. Nàng mặc cô đồ một không biết làm sao cứ lại được. Kế Lương bảo cô quỳ xuống, nhưng cô đã dặn riêng mấy mụ ấy biểu làm chậm-chậm. Họ rút đầu lưng mới vừa nói ra thì bỗng nàng thả tay xuống nĩa cái quần lại được cho khỏi sợ. Ông thầy thuốc khi ấy bên hông thối đứng cúi đầu nàng, và nói rằng vậy là lành rồi đó.

Hồi việc, người nhà tạ ơn và hỏi tại sao cô gái bị bệnh là bệnh gì hết, trong khi dơ tay lên hỏi đầu, rồi hai cái lóng xuống ở trong nó treo đi và treo nhau thành ra vậy đó thôi. Làm cho khỏi treo cũng được, cô đều đau lắm. Duy trong lúc tự người ấy có đến gi cấp-bách thì tự-nhiên chơn đầu mà thả xuống được. Vì có ấy nên tôi mới bày ra cái mẹo côi ao côi quần đó. Nhưng việc ấy phải làm thỉnh linh đứng cho người bệnh biết trước, biết trước thì vô hiệu. Ai nghe thầy ấy nói cũng phước là có lý và chịu là tài.

Kể ra một đời việc như trên đây thì biết rằng nghề làm thuốc thiệt là khó lắm, vì chẳng những dùng thuốc trị bệnh mà còn dùng trí dúng ý nữa. Ở xứ ta chẳng biết có những thầy như vậy không? Hay là bất-kỳ bệnh gì, cũng cứ bắt thuốc để cho thuốc mình được bán chạy và khỏi mắc?

G. T.

Một bức thư rất cảm động

Trong cuộc bát-chiến với các báo này, chúng tôi có được nhiều thư gửi tới, hoặc là biên hồ cho Bồn-báo, hoặc là công-kích lại bên địch của chúng tôi. Những bài ấy đều không đáng cả bởi cái lẽ như bài « Tai sao không đảng » đã giải ra ở trường nhật số báo này.

Trong những thư gửi tới đó, có một bức ký tên là Ng.-v.-D. người gốc gác ở Tourane, vào Saigon đã lâu, làm thư-ký ở một nhà-thương. Trong thư, đại-y nói rằng lập Hội Dục-anh là việc rất chánh-dang, nhưng Hội Dục-anh mà mở ra Hội-chợ, cũng chánh-dang nữa; trong việc Hội-chợ, miền tiền bạc hẳn-hỏi thì thôi, vậy mà các báo còn công-kích nổi gì?

Những lời trong thư cũng giống như lời Bồn-báo từng nói trên báo trước đây, mà lại có giọng phân-kích hơn, nên chúng tôi cũng không đảng: như tiền để vài lời ở đây cảm ơn tác-giả và tỏ cho người biết cái cơ không đảng luôn thể.

Duy trong thư ấy có những chỗ nói về các bà các cô đã lập ra Hội Dục-Anh và có công lao trong Hội-chợ, cũng chỗ ông ấy tự-thuật thân-phần mình là rất nên cảm động, tưởng nên trích đăng lên đây để giục lòng các bà các cô trong việc làm nghĩa cho càng thêm sôi-sảng.

Đọc đoạn này, các bà các cô hẳn sẽ được an lòng. Vì trong việc làm của mình tuy có bị người ta công-kích, nhưng giữa xã-hội không phải là hạng người ấy hết thấy; còn có hàng người khác biết đến, nhìn-nhan cho việc mình làm là phải, thì mình há chẳng nên cứ an lòng mà làm kế-tiếp sao?

Mấy đoạn ấy như vậy:

« Ai nói sao thì nói, chớ về phần tôi, tôi thấy các bà các cô đã vì Hội Dục-anh lập ra Hội-chợ, có kết-quả tốt như thế thì tôi mừng lắm.

« Tôi ngồi gặm lại trong một khoảng thời-gian 10 năm trời tôi ở xứ này, tôi chưa thấy một ai về phe nam-giới đã sáng kiến và tạo-thành được việc gì lớn-lao như việc các bà các cô mới vừa làm đó.

« Dầu sao mặc lòng, xin các bà các cô đừng thôi chí. Xin hãy nghĩ đến những đứa trẻ con bần-khố cơ-bần mà tôi nuôi dưỡng chúng nó! Hôm nay chúng nó còn nhỏ dại, chưa biết công ơn các bà; chớ mai sau lớn khôn rồi chúng nó không quên các bà đâu... »

May rất khéo!!

Thưa các bà, chính tôi, kẻ viết mấy hàng này đây, đã bị làm phen chìm nổi trong thời-tho-ấu. Cha mất sớm, còn mẹ thì nghèo yếu, bởi một lẽ riêng mà phải dong ruổi trên con đường lưu lạc. Lúc đó tôi mới có 5 tuổi, cất thân ra đi, chịu đói chịu lạnh e-chê.

« Tôi không bỏ tôi nên nhờ đảng nhiều bà nhiều cô nuôi giúp đỡ làm ăn chèn cơm mà sống.

« Phần nhiều các bà các cô ấy đều nói như vậy: « Tôi nghiệp thặng nhờ này quá! Rán nuôi nó làm phước; nó còn nhờ dai rất đáng thương! »

« Từ đó đến nay tôi đã lớn khôn, có vợ có con, có nhà cửa bề-thể rồi. Mỗi khi tôi nghĩ nhớ lại mấy lời của các bà ân-nhan của tôi thì tôi lấy làm cảm động, hay hàng nước mắt rưng rưng chảy.

« Trăm ngàn đứa trẻ hiện đương chịu cái cảnh khổ như tôi, trong ít tháng nữa, may nhờ các bà mở cửa nhà Dục-anh rước chúng nó vào mà nuôi và dạy, thì chúng nó cũng sẽ đội ơn các bà như tôi đã đội ơn các bà ân-nhan tới.

« Một mai chúng nó nên người, tôi dám chắc cũng như tôi, nghĩ nhớ công-ơn các bà mà khóc để đền ơn! »

« Vậy xin các bà bước tới nữa, đừng thấy họ công-kích mà ngã lòng nản chí. »

Trên đó là trích ra mấy đoạn trong bức thư của ông Ng.-v.-D., là những đoạn chúng tôi tưởng là có ích; còn đoạn khác, xin cho phép bỏ qua đi.

May khéo, cắt đúng, giá rẻ là mấy cái đặc tánh của tiệm:

PHAN-BÁ-LƯƠNG
118, Rue Espagne, Saigon

May rất khéo!!

Giá rất rẻ!!

TÂN-LOẠI

TAILLEUR COUPE ÉLÉGANTE

Rue d'Espagne N° 134 - SAIGON

PHƯƠNG ĐÔNG TA ĐẾN LÚC PHỤC-HƯNG CHANG ? CHUYỆN MỘT NGƯỜI TÂY ĐI Ở CHÙA TU ĐẠO PHẬT

Người này lai-lịch quái lạ lắm; khi làm nghị-viên, khi làm phu-gia, khi làm tên dân cùng-khốn; lại là người không biết là dân nước nào, là người dự vào việc cách-mạng của các nước lớn, sau kết-cuộc chán đời qua nước Tàu, vô một cái chùa kia làm thầy tu.

IV

(Tiếp theo)

Choảng-tử rồi đem bán

Ngô Bội-Phu chịu cho Dương-Sum mượn binh, như vậy thì cái chàng đầu trong kế - hoặc của tôi đã đạt mục-dịch rồi.

Bấy giờ tôi với Dương-thức luôn mấy đêm, trù mưu tu tề kế, để đánh lấy lại tỉnh thành Từ-xuyên.

Trong 10 ngày sau, chúng tôi thảo-phục được tỉnh thành về tay chúng tôi. Phương-pháp đánh trận thật là theo tây, đầu cho người Tàu không phải là người Tây-phương mặc lòng.

Coi như chuyện này thì biết: Bữa kia tôi đang ngồi ở phòng sang với Dương-tướng-quân, theo như lệ thường có hai tên lính cầm khí-giới lẫn hỏi, dưng bên hầu hạ và hộ vệ chúng tôi. Khi người ta là một vị đại-tướng Tàu, thì phải hộ-vệ nghiêm mật như thế mới được. Thỉnh-linh được tin báo rằng có hai vị vô-tướng xin vào kiến Dượng-tướng-quân. Trong hai người đó có một người là bạn thân của Dương con người kia thì chính là viên bộ-tướng, cách một năm trước, đã nổi lên làm phản, đuổi Dương-Sum ra khỏi Từ-xuyên đó. Từ bữa Dương-Sum lấy lại được Từ-xuyên thì viên bộ-tướng ấy bỏ trốn đầu mất, không dám thò mặt ra nữa. Nay nhơn cùng lại với người bạn thân của Dương, nên chỉ vào yên làm, rồi Dương cũng mới ngồi ăn luôn thể.

Chàng tôi ngồi ăn như thường, Dương-Sum không gì để nói nữa lời về chuyện p. ăn nói trước kia. Tôi thấy vậy, lấy làm hài-phục Dương-Sum lắm, và là cho cái thái-độ anh-hung cao trượng của Dương.

An-xang rồi, mọi người chúc tụng nhau rất là trân-trọng, hai viên vô-tướng kia ngó ý kinh trong Dương-tướng-quân lắm.

Qua ngày bữa sau, tôi còn lấy làm quái lạ hơn nữa, là lần này lên bộ-tướng p. ăn của tôi thì lại kiến Dương. Chả hạn và thấy bữa qua đến mà Dương không trách móc gì chuyện xưa việc cũ, lại còn mời ngồi ăn coi như anh em, thì và vững lòng rằng Dương quên thù cũ mà không làm hại và oán, nên chỉ bữa nay và mới tôi một mình.

Thiệt Dương-Sum tôi 5 năm nay như thường, tại cảm viên bộ-tướng ấy ở lại ăn cơm cùng mâm với chúng tôi.

Khi ăn cơm, chúng tôi nói chuyện mưa nắng mà thôi, chớ không bàn bạc chi tới quáu cơ đại sự gì cả. Xem ý viên bộ-tướng kia nhiều lần muốn mở lời, nói những chuyện chánh-trị và quân sự, vì và có ý muốn qui-phục Dương-Sum lại. Song mỗi khi và sắp nói ra, thì Dương-Sum làm bộ không nghe, và nói qua chuyện khác.

Tôi vừa ăn vừa suy nghĩ một mình, thấy sao cái phong-tục của người Tàu lạ lùng quá: cái anh có thù với người ta, sao lại chơi bời ăn uống một cách rất dễ-dàng, không sợ người ta năm đầu sao? Người có thù kia, cũng quên cả hờn xưa oán cũ, hình như không kể chi tới chuyện ấy cả mỗi kỳ.

Đến lúc ăn xong rồi Dương-tướng-quân đứng dậy, thì tôi vội lấy làm lạ, bấy giờ tôi lại nghĩ tới về cái phong-tục cũ của người Tàu thật là thâm hiềm. Thật vậy, Dương-Sum cúi đầu nghiêng mình mà nói với viên bộ-tướng làm phẩn đó một cách rất kính-kính. Vừa nói vừa đưa mắt ra đầu cho mấy tên lính hộ-vệ.

Dương nói như vậy:

« Thôi, bấy giờ nhà người có thể ra sau vườn kia, để lính hầu đi cho rồi.

Thế là lính đi người khách ra sau vườn, nghe sùng nổ dưng dưng ít tiếng, rồi dờ dờ phẩn-thể.

Tôi lấy kỷ-cử-chi của Dương-thật là quái-lạ.

Cái kỷ-cử-chi của viên bộ-tướng cũng vậy. Lúc Dương-Sum truyền lệnh, rồi lính hầu đi, và không lấy gì là lúng hay biến sắc; và đứng đấy đi tự-nhiên ra vườn, để cho lính hầu. Hình như và biết trước rằng tánh-mạng của và sẽ tới đó, cho nên khi tới, và giữ thái-độ tự-nhiên như không.

Đi tìm ông chúa 10 tỉnh

Sau tôi muốn thân-hành qua Hồ-nam để gặp một Ngô Bội-Phu, đồng bày to những cái kế-hoạch của tôi cho rõ ràng.

Dương-Sum cho lính đưa tôi đi tới hết địa-phần Từ-xuyên, rồi qua địa-phần Hồ-nam, tôi đã có một viên thiếu-y với một toán lính cho ra đón tôi, để hộ-vệ tôi đi cho được bình-yên. Đường đi qua nhiều nơi non quan-âi, chớ nào cũng thấy có binh lính trấn thủ rất là oai-ng nghiêm.

Tới nơi, lại có 5 người vệ-sĩ dẫn tôi tới chỗ ngồi của Ngô Bội-Phu. Lúc ấy Ngô đang đọc sách, nên trên bàn lẩy sách để ngỗng ngàng. Ngô lối 50 tuổi, mặt ốm mình gầy, nhưng cặp mắt tinh anh mà tướng tá coi oai-vô-lắm. Tên lính vệ-sĩ vẫn theo bên tôi, chớ để phòng tôi không chừng tôi làm hai cho chủ mình chẳng. Ngô đưa mắt liếc tôi, thì tên vệ-sĩ cúi đầu đi ra, trong phòng chỉ còn tôi và Ngô với người bị-thợ của Ngô là M. Suer.

Tôi nói chuyện về tình hình chánh-trị quân-sự nước Tàu rất là tường-tất. Lại so sánh tình-trạng nước Tàu với các nước Âu-châu nữa. Ngô nghe lấy làm kinh-phục và mẩn-y lắm.

Nói chuyện một lúc, Ngô mời tôi ăn cơm. Bữa đó có đông khách tới dự tiệc. Ngô đứng dậy tự mình rót rượu mời mọc từng người, thật là lễ-phép và có tình chủ khách rất là thân-yêu đầm-ấm.

Tôi hỏi thăm người bị-thợ của Ngô, thì biết Ngô là người có tánh dân-dị và cần-kiểm lắm. Bởi vậy tuy làm vô-tướng anh-hung, trong tay có binh-mã mấy chục vạn, thế mà thường ngày Ngô chỉ ăn bận như thường-phàm, trừ ra lúc nào có điếm-duyê binh-mã, thì mới bận đồ vô-phục mà thôi.

Muốn kinh-dinh cuộc cách-mạng ở nước Tàu, tất nhiên phải có nhiều tiền mới được. Vì đó, tôi ở với Ngô ít lâu, liền cáo từ ra đi, định về Âu-châu kiếm tiền cho sắp đặt việc quân-sự cho Ngô.

(Còn tiếp) V. A.

TIN BẮC-KY Lòng sốt sắng của ông Ng-hừa-Nghi

Ông Huyền-Nguyên-hừa-Nghi ở làng Văn-diên, tỉnh Hà-dông, mới đây có xuất tiền nhà ra cất một cái trường học và 1 cái nhà-thương ở tại làng mình. Bữa 13 Jun, quan Thông-sứ Tholance và quan Tổng-đốc Hoàng-trọng-Phu cùng các quan viên ở Hà-nội đến làng Văn-diên để làm lễ khánh-thành trường và nhà thương của ông Nghi cho Chánh-phủ.

Quan Thông-sứ cảm-ơn và khen lòng hảo-nghĩa của ông Huyền-Nghi lung lắm.

Bồn-báo xin có lời thành-thất khen tặng và khâm-phục cái lòng sốt sắng của ông Nghi đối với người đau ốm và bần-thiếu-niên nước nhà.

P. N. T. V. từ trường nhứt đến trường tư, trường nào cũng có bài hay, chuyện lạ, tin tức quan-hệ đáng đọc đáng xem cả.

Tơ vương đến thắm

(Tiếp theo trường nhật)

có lẽ có chưa từng biết tới, có chưa từng trải qua, mà có làm được tiếng khen, thì lại càng khó khăn nặng nề cho có hơn nữa.

Tướng « Tơ vương đến thắm » là một lần tướng lĩnh, mỗi tình eo-ê u-ân, có Ngạc-Kim lại đóng vai chủ động trong lần tướng ấy, là vai Ly-ngọc-Hương, gồm đủ thất tinh, có diễn được như vậy là giỏi lắm, song nếu trong lúc Ly-Xuân-Nghiem trách mắng, hay bị Liễn-Châu nhục-ma, có ngồi làm thỉnh mà lại giọt nước mắt từ từ tuôn ra... thì nó hay biết là chừng nào!

Cái cách bày nước mắt trong cơn tức tưởi, không tỏ được ra lời thì thật cũng khó lắm, song xưa nay cũng có lắm cô đào làm được một cách dễ-dàng, thì nay nếu có Ngạc-Kim có muốn làm được như người ta, tưởng cũng sẽ làm được.

Đêm nay, trong lúc Ngạc-Hương bị mắng, bị nhục, tôi thấy cô làm thỉnh, tỏ đầu đau đớn tức tưởi thì nhiều, mà không có sa nước mắt, chỉ có lúc nào có nói, hoặc có ca thì mới dờ giọt!

Có người nói: « Ôi! thứ muốn làm cho chảy nước mắt thì có khó gì. Chấm chút đầu mông vào khăn sắn, khi nào muốn chảy nước mắt, quẹt ngay vào mặt, là đủ lụy liền chớ có khó chi? »

Phải, không khó, nhưng tại sao có Ngạc-Kim lại không làm!

Các vai đào kép kìa đóng trò đến để coi hết.

Số báo sau, tôi sẽ bình-phẩm tới lần tướng « Tơ vương đến thắm », tôi sẽ chỉ cho thiếu-sốt của nó mà theo ý tôi tưởng là quan hệ và rất trái với sự thiệt-nữa.

VIÊN-HOÀNH

THẬT LÀ KHÔI LÒ

Thứ đầu « gia nam Thủy Phong Đầu » này của bôn đương chế theo phép vì bôn đương rơng thuốc tới, nên thứ đầu này tánh chất hay trừ khử là phong, chủ trị chứng bệnh nhức đầu, chóng mặt, bồn-bồn cảm mạo trong mình nóng nảy, những chứng bệnh không luận nam phụ lão trẻ có bệnh cứ dùng thứ đầu này. Trong uống ngoài thoa, thì thấy hay, chủ trị cảm mạo phong hàn, tay chân mỏi mệt, đau bụng, ư-mưa, trảng gió, ho hen, đàm nhớt, cơn nít ghê chốc, mục nhọt: cách dùng có chỉ rõ trong loa. Giá mỗi vỏ-lên 20 vé trung 20 vé, vỏ nhỏ 10, 10 vé. Thôi-thu-Dương được phỏng n° 37 đường Marins Cholon. Tiêm chánh: Quan Văn An, đường Ohier N° 51 Nam-vân. (Tiêm lập trên 60 năm) danh tiếng.

(Còn tiếp)

N° 10 TIỂU-THUYẾT CỦA P. N. T. V. VẬY MỚI TÌNH!

Tác giả: VIÊN-HOÀNH

(Tiếp theo)

— Hạnh phúc?... Ấy là một điều khoái-lạc của con người mà đời ta sẽ không khi nào được hưởng. Sách có câu: « Minh-quân tương là tao phùng di, thì từ giai nhơn là ngộ-nam, nhưng ta với Cúc-Hương có phải là tài từ giai-nhơn gì đâu mà cũng bị Trời ngán trở! Lâu nay ta tình b. một mình cho đến giờ, và làm chỉ cho thêm rầu-buồn, con làm chỉ cho thêm nhọc-lòng, ta không lưu tâm để ý gì đến đến-bà con gái, thế chẳng là hay lắm sao? Đại

dội thể nào từ khi đến nhà ông Thanh-Nhân ăn cơm, gặp gỡ Cúc-Hương, ta phải lòng, (a)hầm yêu trộm nhớ, ngày tưởng đêm mong, rồi ngày nay thành ra ăn bánh vẽ như vậy. Lòng ta đã bị một vết thương, một vết thương tình, nó làm cho ta mà mất tình-thần, là tại ruột gan, biết chừng nào vết thương ấy mới lành cho được? Ta nghĩ ta giận ông Tô bà Nguyệt vô cùng; dĩ-cho gặp nhau, biết nhau, yêu nhau, thương nhau làm chi, rồi lại cướp người

— Sao mà coi bộ buồn rầu thế vậy? Cái cơ việc không hay nó mới xảy tới cho anh rồi đó phải không?

Văn-Anh vừa lật đật ngồi dậy vừa đáp:

— Phải, tôi đang có việc buồn lắm anh ơi!

— Nếu không phải là việc kín, việc đang giấu diếm anh em thì xin anh vui lòng thuật lại cho tôi biết với.

Văn-Anh bên thuật việc mất-chiến Diệp giết tiền của ông Thanh-Nhân cho Trọng-Thiện nghe từ đầu đến cuối. Trọng-Thiện đợi cho Văn-Anh dứt lời rồi, thấy mới nói:

— Cứ theo lời anh mới thuật cho tôi nghe, thì việc ấy cũng không có làm ngăn trở gì cho việc anh loan tình kia cả. Anh là một người trọng nghĩa, trọng tình, không ham giàu sang phú-quai, thì vì đâu cho ông già có Cúc-Hương có suy sụp thế nào, anh há lại lấy chớ đó mà lui bước?

Văn-Anh mỉm cười một cách chua chát rồi nói:

— Đương trước cái tình anh em lo như vậy, anh lại lính cho tôi còn có thể đi nói có

Cúc-Hương được nữa sao? Thiệt anh nói mà không suy nghĩ giùm cho tôi một chút nào hết!

Trọng-Thiện lấy làm lạ nên hỏi:

— Sao anh lại trách tôi nói mà không suy nghĩ? Ông Thanh-Nhân bị mất tiền, chuyện ấy không quan-hệ gì tới anh, bởi vì anh không kể sự giàu nghèo, thì chuyện gì lại đi nói có Cúc-Hương không được?

— Tôi không thể cười có Cúc-Hương được là tại hai ngàn đồng bạc kia hết thấy! Anh hãy nghĩ lại mà coi, chớ chỉ tôi là người bần-biệt với ông Thanh-Nhân, thì tôi đi nói có Cúc-Hương chẳng là gì hết, chớ nay ông Thanh-Nhân mới mượn của tôi hai ngàn đồng bạc, ông đang mang ơn tôi lắm, nếu tôi có thất-thích thương có Cúc-Hương mà đi nói có

nữa, ông Thanh-Nhân, hoặc người nào khác biết được việc này, cũng cho rằng tôi tình thì ơn với cha để nói cười con cho để. Không, không, tôi không thể nào làm như vậy được.

Tôi đã yêu có Cúc-Hương vì tình, thì khi tôi cưới cô, tôi cũng muốn cho hết thấy thiên hạ hiểu rằng tôi vì tình mà cưới, chớ không chịu để có một người nào đi nghị-cuộc bôn nhơn tôi được cả.

— Anh giữ lòng quân-tử được như vậy thì đáng khen đáng phục lắm, song tôi lại e nếu anh làm thế ấy rồi nó dờ lỏ duyên anh đi còn gì? Theo ý tôi tưởng, ở đời không hơi sức nào mà sự miêng tiếng thiên hạ mãi. Về việc công thì mình sợ họ là phải, chớ cái này là việc tư riêng của anh đi với ông Thanh-Nhân và có Cúc-Hương thì ai biết gì đâu mà dám đem tiếng vào bình-phẩm?

— Thôi, việc đầu còn có đó, để tôi suy nghĩ lại rồi sẽ tính. Bấy giờ anh em ta nên dắt nhau ra « Phong-Tổng » ăn cơm kéo kiến cần-bụng là hay hơn hết.

(Còn tiếp)

